

MUGURDANCIS

Latviešu tautas dejas 8 pāriem

A. Donasa choreografija un apraksts

Deja izpildāma dzīvi, rotaļīgi, sevišķu uzmanību pievēršot dejotāju izteiksmei un savstarpējām attiecībām, kā to prasa dejas raksturs.

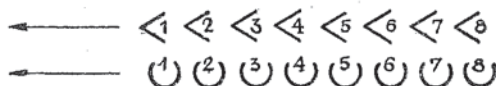
Ļoti vēlams, ka deju pavada ansambļa vai kora dziedājums.

Deju var izpildīt arī 4 vai 6 pāri.

Novietojums

Meitas, sadevušās rokās, nostājas skatuves dibenplāna labās puses aizkulisēs ar skatu pret skatītājiem; malējās rokas sānos.

Puiši nostājas aiz meitām ar skatu pa dejas ceļu; rokas sakrustotas uz krūtīm (1. zīm.).

1. zīm.

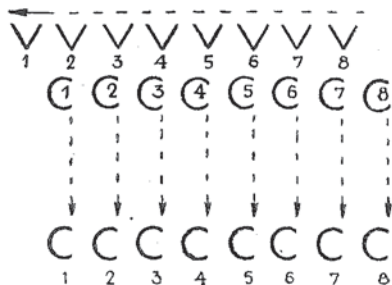
Pirmais gājiens

(1.—16. t.)

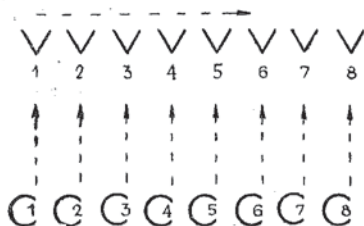
1. t. — Deju uzsāk meitas ar pirmo soli, sākot ar labo kāju. Puiši stāv.
2. t. — Puiši iet uz priekšu ar pirmo soli, sākot ar kreiso kāju. Meitas izdara 2 piesitienus ar kreiso kāju.
3. t. — Meitas, sākot ar kreiso kāju, iet pirmo soli. Puiši izdara piesitienus ar labo kāju.
4. t. — Puiši iet uz priekšu. Meitas izdara piesitienus ar labo kāju.
- 5.—8. t. — Atkārtojas no 1. līdz 4. taktij aprakstītā darbība.
- 9.—10. t. — Meitas (skats uz kreisajām aizkulisēm, rokas sānos) griežas ar pirmā soļa II variantu uz skatuves priekšplānu, sākot ar kreiso kāju, bet puiši (skats uz skatītājiem, rokas sakrustotas uz krūtīm) iet 3 soļus uz labajām aizkulisēm un, izdarot uzsvarus, paliecas pa labi, it kā cenšoties ieskatīties meitām acīs (2. zīm.).
- 11.—12. t. — Meitas ar pirmā soļa II variantu griežas atpakaļ uz skatuves dibenplānu pie puišiem, sākot ar labo kāju un griežoties uz labo pusī. Puiši, sākot ar kreiso kāju, iet atpakaļ ar pirmo soli (skats pret meitām), tā ka atkal visi satiekas (3. zīm.).

13.—14. t. — Meitas vēlreiz atkārtō 9.—10. taklī aprakstīto griešanās. So-reiz arī puiši ar pirmā soļa II variantu griežas meitām līdz.

15.—16. t. — 2., 4., 6. un 8. meita, sākot ar labo kāju, ar pirmā soļa II variantu griežas uz skatuves dibenplānu, bet 1., 3., 5. un 7. meita, sākot ar kreiso kāju, — uz priekšu. 2., 4., 6. un 8. puišis, sākot ar kreiso kāju,

2. zīm.

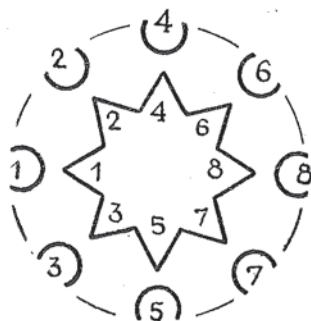

3. zīm.

ar pirmā soļa II variantu maziem solīšiem pavirzās mazliet uz skatuves priekšplānu, bet 1., 3., 5. un 7. puišis ar lielākiem solīem izgriežas priekšā (4. zīm.). 16. taklī izveidojas 2 dārziņi: iekšējais — puišu, kuri stāv cieši kopā ar skatu uz āru, rokas sakrustotas uz krūtīm; ārējais — meitu, kuras sadodas rokās ar skatu uz puišiem (5. zīm.).

4. zīm.

5. zīm.

Otrais gājiens

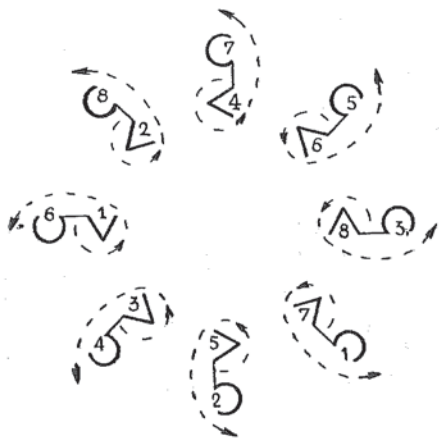
(1.—16. t.)

1.—2. t. — Meitas skrējiena solīem, sadotās rokas viegli šūpojot, skrien ap puišiem dejas ceļa virzienā. Puiši 1. takts laikā stāv mierīgi, bet 2. taklī 3 reizes sasit plaukstas.

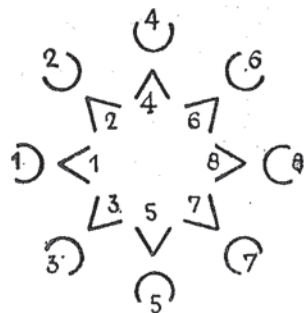
3. t. — Meitas turpina skrējieni, puiši stāv.

4. t. — Meitas, skrējienā pavirzījušās pusapli, atlaiž sadotās rokas, pretī stāvošie puiši ar kreisajām rokām satver meitu kreisās rokas, labās apliek meitām ap vidu (meitām labās rokas sānos) un, skrējiena solīšiem griežoties uz kreiso pusi, apgriež tās apkārt (6. zīm.).

- 5.—8. t. — Atkārtojas no 1. līdz 4. taktij aprakstītā darbība, tikai meitas vairs nesadodas rokās, bet liek tās sānos un, turpinot skrējieni, nonāk pie sava puīša. 8. taktī tāds pats satvēriens un apgrieziena kā 4. taktī. Dejojāji paliek stāvot ar skatu viens pret otru (7. zīm.).

6. zīm.

7. zīm.

9. t. — Uz «viens» — puīši liek soli ar kreiso kāju uz priekšu, reizē pasniežot meitām labo roku. Meitas paceļ labās rokas ar plaukstām uz leju. Uz «un» — ūzturēt.
 Uz «divi» — puīši pieliek labās kājas kreisajām, bet meitas ieliek paceltās rokas puīšu sniegtajās labajās rokās. Brīvās rokas sānos.
10. t. — Meitas izgriežas uz labo pusi, neatlaižot uz augšu paceltās sadotās labās rokas.
- 11.—12. t. — Visi galopa satvērienā (pretī stāvot, sadotās rokas paceļ plecu augstumā) apgriežas 4 gājiena soļiem apkārt, griežoties uz labo pusi.
- 13.—14. t. — Paliēkot otram pretī, puīši liek kreisās, bet meitas labās rokas sānos (otras rokas paliek satvērienā, plecu augstumā) un iet dejas ceļa virzienā ieslīpi uz āru; pirmo soli puīši sāk ar kreisajām, bet meitas ar labajām kājām.

8. zīm.

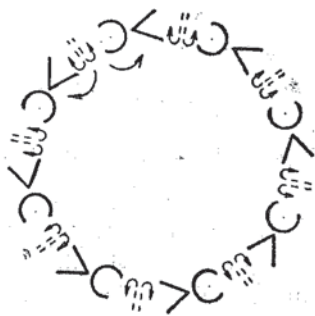
- 15.—16. t. — Dejojāji turpina virzīties uz priekšu, tikai puīši šoreiz sāk ar labajām, bet meitas ar kreisajām kājām, ar pirmo soli pagriežoties tā, ka muguras kopā; sadotās rokas plecu augstumā dejas virzienā, skats uz rokām (8. zīm.).

Trešais gājiena

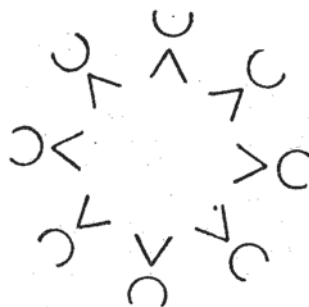
(1.—16. t.)

1. t. — Uz «viens un divi» — dejojāji strauji atvirza sadotās rokas atpakaļ, galopā satvērienā ar 2 divsoļu polkas soļiem negriežoties sadejā centrā. Puīši sāk ar kreisajām, meitas ar labajām kājām.

2. t. — Dejotāji, viegli ieliecot ceļus, neatlaižot sadotās rokas, ar 3 uzsvāra soļiem izgriežas uz vietas: puīši uz kreiso, bet meitas uz labo pusi, puīšiem — kreisā, labā, kreisā, meitām — labā, kreisā, labā kāja (9. zīm.).
3. t. — Puīši ar labo roku satver aizmugurē esošās meitas kreiso roku. Vīši ar 2 divsoļu polkas soļiem dežo starveidīgi no centra uz āru, pirmajā solī pagriežot muguras kopā un sadotās rokas ar vēzienu paceļot dežas ceļa virzienā plecu augstumā; brīvās rokas sānos. Puīši sāk ar labo, meitas — ar kreiso kāju.

9. zīm.

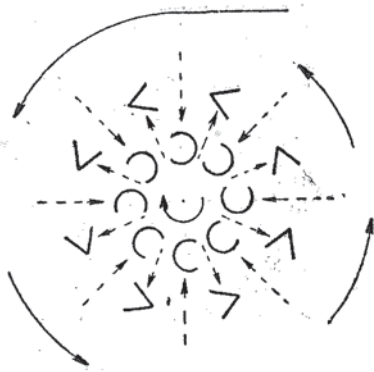
10. zīm.

4. t. — Atlaižot rokas, katra pāra dejotāji atkal satiekas, ejot viens otram pretī ar 3 uzsvāra soļiem.
- 5.—8. t. — No 1. līdz 4. taktij aprakstītās darbības atkārtojums.
- 9.—16. t. — Pāriem atkal satiekoties, meitas liek rokas saviem puīšiem uz pleciem, puīši ar abām rokām satver meitas ap vidu (slēgtais vidukļa un plecu satvēriens) un dežo divsoļu polku, griežoties pa dežas ceļu uz priekšu. 16. takts beigās visi nostājas, kā parādīts 10. zīmējumā.

Ceturtais gājiens

(1.—16. t.)

1. t. — Visi dejotāji vienlaicīgi ar pirmā soļa II variantu griežas, sākot ar labo kāju: puīši no centra starveidīgi uz āru, bet meitas centrā, garām dejojot, pa kreisi (11. zīm.). Puīši paliek ar skatu pa dežas ceļu, bet meitas — centrā ar skatu pret dežas ceļu. Meitām rokas sānos, puīšiem — sakrustotas uz krūtīm.

11. zīm.

2. t. — Meitas, stāvod centrā, 3 reizes sasit plaukstas, bet puīši ar 4 skrējiena soliņiem pa dežas ceļu pavirzās par vienu vietu uz priekšu.
3. t. — Ar pirmā soļa II variantu puīši atkal griežas centrā, bet meitas no centra uz āru; visi sāk ar kreiso kāju. Puīši centrā paliek ar skatu pa dežas ceļu, bet meitas — ārpusē ar skatu pret dežas ceļu.
4. t. — Puīši, stāvod centrā, sasit 3 reizes plaukstas, bet meitas ar 4 skrējiena soliņiem pavirzās pret dežas ceļu par vienu vietu uz priekšu.

- 5.—8. t. — Atkārtojas no 1. līdz 4. taktij aprakstītā darbība, tikai 5. taktī puiši pavirzās par 2 vietām uz priekšu, lai 8. taktī visi sastaptu savu partneri. (Ja dejo cits pāru skaits, tad pavirzīšanās jāizkārto pēc vajadzības.)
- 9.—16. t. — Visi satveras slēgtā vidukļa un plecu satvērienā, un pāris aizpāra aizdejo no skatuves.

Soļu apraksts

Pirmais solis (I variants).

- 3 siki, ātri gājiena soļi, ar brīvo kāju izdarot piesitienus vai arī uzsvarus. Solis izpildāms, sākot ar kreiso kāju.
1. t. — Uz «viens» — solis pēdas garumā uz priekšu uz visas pēdas.
Uz «un» — tāds pats solis ar labo kāju.
Uz «divi» — solis ar kreiso kāju, mazliet pagriežoties pa labi.
2. t. — Ar labās kājas pēdas priekšējo daļu 2 reizes izdara vieglus piesitienus kreisās kājas papēdīm, skarot to ar pēdas iekšpusi, pirkstgaliem viegli pieskaroties grīdai. Tā pati darbība, 2 reizes piesitot (izdarot uzsvarus) ar labo kāju uz grīdas.
3. t. — Tā pati darbība, kas 1. taktī, tikai sākot ar labo kāju.
4. t. — Tā pati darbība, kas 2. taktī, piesitienus izdarot ar kreiso kāju.
To pašu soli izpilda, sākot ar labo kāju. Uz «divi» pagriežas pa kreisi; 2. taktī piesitienus izpilda ar kreiso kāju.

Pirmais solis (II variants).

2. taktī, 3 soļos virzoties uz priekšu, izdara veselu apgriezianu, noslēdzot ar uzsvariem.
1. t. — Uz «viens» — solis ar kreiso kāju sānis, izdarot ceturtdaļpagriezienu pa kreisi, svars uz kreisās kājas.
Uz «un» — vēl ceturtdaļpagrieziens pa kreisi, noliekot labo kāju sānis soļa atstatumā no kreisās, svars uz abām kājām.
Uz «divi» — puspagrieziens pa kreisi, liekot soli iesāktajā virzienā taisni uz priekšu ar kreiso kāju.
2. t. — No izejas stāvokļa (kā soli sākot) izdara ar labo kāju 2 uzsvara soļus līdzās kreisajai.
Sākot ar labo kāju, solis izpildāms tāpat, tikai jāgriežas uz labo pusi.

Otrais divsoļu polkas solis

1. t. — Uz «viens» — solis uz visas pēdas uz priekšu, brīvo kāju mazliet paceļot no grīdas.
Uz «un» — viegls palēciens uz tās pašas kājas.
Uz «di-» — solis ar otru kāju.
Uz «-vi» — palēciens uz izliktās kājas.
- 2.—4. t. — 3 reizes atkārtojas 1. taktī aprakstītā darbība.
Soli izpilda ar tikko manāmu palēcienu, bez pieliekšanās uz izliktās kājas pusi. Brīvo kāju ar purngalu uz leju paceļ mazliet uz augšu līdzās otrajai kājai.

Trešais skrējiena solis

1. t. — Uz «viens» — mazs solis ar kreiso kāju.
Uz «un» — tāds pats solis ar labo kāju.
Uz «di-» — atkal solis ar kreiso kāju.
Uz «vi» — solis ar labo kāju.
- 2.—4. t. — 3 reizes atkārtojas 1. takti aprakstītā darbība. Skrējiena soli izpilda viegli, elastīgi, mazliet ieliecot skrējienā ceļus un balstoties vairāk uz pēdas priekšējās daļas.

MUGURDANCIS

Mëreni

The image displays a musical score for a piece titled "Mëreni". The score is written in 2/4 time and consists of two systems of piano accompaniment. Each system includes a treble clef staff and a bass clef staff. The first system features a melody in the treble staff with eighth-note patterns and slurs, and a bass line with chords and eighth notes. The second system continues the melody and bass line, ending with a double bar line. The notation is clear and uses standard musical symbols.